

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 27.5.2013
COM(2013) 309 final

2013/0161 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o sprejetju stališča Evropske unije v Svetu za TRIPS Svetovne trgovinske organizacije v zvezi z zahtevo za podaljšanje prehodnega obdobja v skladu s členom 66(1) sporazuma TRIPS za najmanj razvite države

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. UVOD

Od sprejetja Sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (sporazum TRIPS) Svetovne trgovinske organizacije (STO) leta 1994 so bile v skladu s členom 66(1) sporazuma TRIPS najmanj razvite države (NRD), poleg enoletnega splošnega izvzetja, ki je veljalo za vse države članice STO, izvzete iz večine njegovih obveznosti za obdobje desetih let. V istem členu je določena tudi možnost dodatnega podaljšanja tega obdobja v primeru ustrezno obrazložene zahteve. Leta 2005 je bilo na posebno zahtevo NRD obdobje, v katerem velja izvzetje, v skladu z določbami sporazuma podaljšano do 1. julija 2013.

Ker se to obdobje približuje koncu, je Haiti v imenu skupine NRD 5. novembra 2012 uradno zahteval podaljšanje prehodnega obdobja (glej WTO Document IP/C/W/583). Tokrat je skupina NRD, namesto da bi zahtevala konkretno podaljšanje obdobja izvzetja v letih, zahtevala izvzetje, „...*dokler ne prenehajo biti najmanj razvita država članica.*“¹

Ozadje za zahtevo skupine NRD je povzeto v nadaljevanju.

2. POVZETEK

Preambula sporazuma TRIPS priznava posebno potrebo NRD po največji prožnosti pri izvajanju domačih zakonov in predpisov, da bi lahko ustvarile trdno in obstojno tehnološko bazo. NRD je poleg tega bilo omogočenih deset let od leta 1995 za pričetek uporabe večine obveznosti sporazuma TRIPS. Prehodno obdobje se je lahko podaljšalo v primeru posebne zahteve in leta 2005 so NRD zahtevale podaljšanje obdobja za 15 let; na koncu se jim je odobrilo podaljšanje za 7,5 let, do 1. julija 2013. Medtem je Deklaracija iz Dohe o sporazumu TRIPS in javnem zdravju iz leta 2001 že podaljšala obdobje, v katerem morajo NRD izpolniti obveznosti v zvezi s patentno zaščito in varovanjem podatkov za farmacevtske izdelke, do leta 2016.

Med razpravami, ki so privedle do sklepa v letu 2005 o podaljšanju roka za izpolnitev zahtev sporazuma TRIPS, je bilo eno od vprašanj, ali naj se podaljšanje odobri posamično za vsako državo ali za celotno skupino držav. V končnem sporazumu se je podaljšanje odobrilo vsem NRD kot skupini. Ko je Svet za TRIPS potrdil podaljšanje iz leta 2005, je vzpostavil tudi postopek za pomoč NRD pri izvajanju sporazuma TRIPS v okviru njihovih nacionalnih ureditev za intelektualno lastnino. Svet za TRIPS je NRD pozval, naj opredelijo prednostne potrebe za strokovno in finančno sodelovanje, ter razvite države zaprosil za pomoč pri obravnavanju teh potreb. Pozval je tudi k večjemu sodelovanju s Svetovno organizacijo za intelektualno lastnino in drugimi ustreznimi mednarodnimi organizacijami. Poudarek je bil na individualnih potrebah posameznih NRD in na zagotavljanju, da so te potrebe učinkovito izpolnjene.

Pomen intelektualne lastnine za razvoj je bil na primer priznan, ko so ministri na regionalnem pripravljalnem srečanju za Afriko v Dar es Salaamu marca 2013 pred letnim ministrskim pregledom Ekonomsko-socialnega odbora ZN izjavili, da „morajo oblikovalci politik v Afriki podvojiti napore za razvoj pravnih okvirov in okvirov politik, vključno z zakonodajo in politiko na področju intelektualne lastnine, da bi sprostili neizkoriščeni potencial regije“. Nadaljnje zamude pri izvajanju določb sporazuma TRIPS bi tako lahko ovirale možnosti za rast NRD. Nedoločen časovni okvir bi lahko tudi zmanjšal določene spodbude, da bi se sploh

¹ Predlagano besedilo sklepa Sveta za TRIPS v sporočilu NRD se glasi: „Najmanj razvitim državam članicam ni treba izvajati določb Sporazuma, z izjemo členov 3, 4 in 5, dokler ne prenehajo biti najmanj razvita država članica.“

prizadevalo za izvajanje. Vendar nekatere NRD pri izvajanju še vedno bolj napredujejo kot druge. Ob upoštevanju tega dejstva je sprejemljivo omejeno podaljšanje. Omejeno podaljšanje bi morala spremljati nadaljnja usmerjena tehnična pomoč, katere pomemben vir je EU. Poleg tega bi bila koristna tudi izčrpna analiza napredka pri izvajanju v posameznih NRD, da bi se pripravila jasnejša slika stanja ter s tem omogočila na prednostnih nalogah osnovana in učinkovita pomoč.

Da se razprave v STO ne bi oddaljile od osnovnega vprašanja, bi moral nov sklep o podaljšanju izvzetja slediti splošni strukturi sklepa iz leta 2005. NRD so se zlasti zavezale, da ne bodo zmanjšale ravni zaščite intelektualne lastnine, ki je na njihovih ozemljih že obstajala med prehodnim obdobjem. Poleg tega bi moral biti trenutni sklep v zvezi s splošnim izvzetjem NRD pri izvajanju sporazuma TRIPS ločen od sklepa Sveta za TRIPS z dne 27. junija 2002 o „Podaljšanju prehodnega obdobja... za NRD članice za nekatere obveznosti v zvezi s farmacevtskimi izdelki“.

3. PRIPOROČILO

V odziv na zahtevo skupine NRD Komisija predlaga Svetu Evropske unije, da sprejme naslednje stališče Unije: NRD bi morale biti izvzete iz uporabe določb sporazuma TRIPS, z izjemo členov 3, 4 in 5, za obdobje, ki ne sme presegati obdobja podaljšanja, prvotno odobrenega leta 2005, oziroma do datuma, ko prenehajo biti najmanj razvita država članica, pri čemer velja zgodnejši datum. V tem obdobju bi se lahko ustrezno upošteval različen napredek pri izvajanju sporazuma TRIPS v posameznih državah in kako se lahko tehnična pomoč še naprej uporablja za odpravljanje pomanjkljivosti pri izvajanju, z glavnim poudarkom na področjih, ki imajo najbolj neposredne koristi. V tem obdobju podaljšanja NRD ne bi smele zmanjšati že obstoječih ravni zaščite intelektualne lastnine pod standarde, določene s sporazumom TRIPS.

Predlog

SKLEP SVETA

o sprejetju stališča Evropske unije v Svetu za TRIPS Svetovne trgovinske organizacije v zvezi z zahtevo za podaljšanje prehodnega obdobja v skladu s členom 66(1) sporazuma TRIPS za najmanj razvite države

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 207(4) ter člena 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Haiti je 5. novembra 2012 v imenu skupine najmanj razvitih držav uradno zahteval podaljšanje prehodnega obdobja za izvajanje Sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (v nadaljnjem besedilu: sporazum TRIPS) Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: STO) v skladu s členom 66(1) navedenega sporazuma.
- (2) Trenutno veljavno prehodno obdobje, kot je bilo dogovorjeno s Sklepom Sveta za TRIPS z dne 29. novembra 2005 (IP/C/40), poteče 1. julija 2013.
- (3) V členu 66(1) sporazuma TRIPS je določeno, da Svet za TRIPS „na podlagi ustrezno obrazložene zahteve najmanj razvite države članice dovoli podaljšanje tega obdobja“.
- (4) Uporaba in zaščita intelektualne lastnine sta ključni dejavnik za spodbujanje družbenoekonomske rasti, kot so na primer potrdili ministri na regionalnem pripravljalnem srečanju za Afriko v Dar es Salaamu marca 2013 pred letnim ministrskim pregledom Ekonomsko-socialnega odbora Združenih narodov, na katerem je bilo pozvano k podvojitvi naporov za razvoj pravnih okvirov in okvirov politik npr. na področju intelektualne lastnine.
- (5) Najmanj razvite države članice (v nadaljnjem besedilu: NRD) so pri izvajanju sporazuma TRIPS STO napredovale z različno hitrostjo in intenzivnostjo.
- (6) Številne NRD so že pomembno napredovale na področju intelektualne lastnine, vendar ostaja dejstvo, da imajo NRD posebne potrebe in zahteve ter se še naprej soočajo z gospodarskimi, finančnimi in upravnimi omejitvami ter zato potrebujejo prožnost in dodaten čas za izvajanje določb sporazuma TRIPS.
- (7) Zato je treba podaljšati prehodno obdobje za izvajanje sporazuma TRIPS za najmanj razvite države članice STO –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Stališče, ki ga mora sprejeti Evropska unija v Svetu za TRIPS Svetovne trgovinske organizacije v zvezi z zahtevo za podaljšanje prehodnega obdobja v skladu s

členom 66(1) sporazuma TRIPS za najmanj razvite države članice (v nadaljnjem besedilu: NRD), je, da bi NRD morale biti izvzete iz uporabe določb sporazuma TRIPS, z izjemo členov 3, 4 in 5, za obdobje, ki ne sme presegati obdobja podaljšanja, prvotno odobrenega leta 2005, oziroma do datuma, ko prenehajo biti najmanj razvita država članica, pri čemer velja zgodnejši datum.

2. V tem obdobju podaljšanja NRD ne bi smele zmanjšati že obstoječih ravni zaščite intelektualne lastnine pod standarde, določene s sporazumom TRIPS.
3. V tem obdobju bi bilo treba ustrezno upoštevati različen napredek pri izvajanju sporazuma TRIPS v posameznih državah ter kako se lahko tehnična pomoč in programi za krepitev zmogljivosti še naprej uporabljajo za odpravljanje pomanjkljivosti pri izvajanju, z glavnim poudarkom na področjih, ki imajo najbolj neposredne koristi.

Člen 2

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

V Bruslju,

*Za Svet
Predsednik*